

HETI SZEMLE

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egy évre — — — — — 6 korona — fillér
Félévre — — — — — 3 " —
Negyedévre — — — — — 1 " 50 "
Tanítóknak és kézműiparosoknak egy évre 4 korona
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő
BÁTHORY ENDRE.
A lap kiadója:
A „PÁZMÁNY-SAJTÓ”

A szerkesztőséget és kiadóhivatalt illető összes küldemények, pénzek, hirdetések stb. a „Pázmány sajtó” czimére küldendők, (Iskolaköz 3. sz.)
Hirdetések jutányos árban vételnek fel.
Nyilttér sora 40 fillér.
A lap megjelenik minden szerdán.

A nagy átalakulás előtt.

Szélesend uralkodik a politikai életben. A képviselőház nyugalomra tért, a kormányférfiak üdülni mentek, megkezdődött a nyári szünet, mely alatt a politikai életműködésnek szünetelni kell. Ez a szélesend azonban nálunk most csak látszólagos. Mint a jelekből lehet itélni, nagy átalakulás küszöbén állunk, ha ugyan a megkezdett akció nem szenved hajótörést. Egy új pártalakulásról van szó, melynek keretében a jelenleg kormányon levő pártok helyet foglalhatnának anélkül, hogy rájuk lehetne sütni az elvtagadás bélyegét.

A tárgyalásokat ugyan nem magok az elsőrendű vezérek, a kormányférfiak vezetik, de azért az egyes pártoknak legkiválóbb elemei. És ez nagyon természetes, mert a kormányférfiaknak exponálniuk nem lehet magokat, sőt egyedül az a helyes elv, hogy ők maradjanak távol minden mozgalomtól, nehogy csorba eshessék azon a nymbuson, melylyel az ország színe előtt fel kell vértézve lenniök. A tárgyalásokat függetlenségi-részről Batthyány

Tivadar, Ugron Gábor, Hoytsi Pál, a néppárttól a Rakovszkyak, az alkotmánypárttól gróf Semsey László, dr. Nagy Ferencz és Návay Lajos folytatják. Olyan nagynevű férfiak, kiktől elvárhatja az ország, hogy olyan megoldást fognak találni, melyben megnyugodhatik a választópolgárság.

Két évi kormányzás után meg kellett érlelődni annak a meggyőződésnek, hogy a függetlenségi párt programját stante-pede megvalósítani nem lehet. Itt átmeneti időnek kell lenni, míg a teljes függetlenséget nem fegyverekkel, de alkotmányos uton el lehet érniük. A hirtelen átmenet olyan megrázkódtatásoknak tenné ki az országot, melyek rombolásaiból felemelkedni igen nehéz, vagy egyáltalában lehetetlen volna. Az általános elv körülbelül az, hogy fokozatosan kell megvalósítani a függetlenségi elveket, vagyis haladva a jelenlegi 67-es bázison, mindig egy-egy újabb pozíciót foglalni el a nemzeti önállóság felé. A függetlenségi párt kétségtelenül tisztában van ezzel a dologgal, másrészt anomália volna olyan megoldásra gondolnia, hogy az összes uralkodó pártokat egy

tömör falaxba egyesítse. Kétségtelen az is, hogy a másik két párt szintén szélesebb alapot kíván alkotmányos önállóságunk számára akkor, midőn a jövő politikai rendszerének előmozdításából részt kíván venni. — Belátták ők is, hogy a 67-es alap nem lehet az egyedüli salus vivendi, sőt ebből helylyelközzel nagyon sok kár és veszély háramlik nemzetünkre, alkotmányos életünk kincseinek ez az alap szilárd, megbízható alapjául nem szolgálhat.

A megoldás tehát egyedül az lehet: Fejleszteni kell a függetlenségi politikát a 67-es alapon, sőt hozzátesszük: a 67-es keresztény alapon.

Vak aki nem látja, hogy nálunk nemzeti politikát csak keresztény alapon lehet folytatni. A keresztény világnézet konszolidálta ezt az országot, keresztény fundamentumra volt fektetve ezer éves fenállása és ma is mindazon elvek, melyek ellenkeznek a kereszténységgel, ennek a népnek megromlására törnek. — Avagy nézzük meg a legújabbban letárgyalt törvényjavaslatokat akár a közoktatásügyi, akár az igazságügyi tárczáknál, akár a közgazda-

Az ezredes leánya.

(Dráma az életből.)

— Irta: **Kuthy Jánosné.** —

Sebők ezredes házában nagy előkészületek folynak egyetlen leánya nagyszabású menyegzőjéhez.

Már csak pár nap választja el őket a nagy naptól. Balázsfalvy Béla tehetséges, szép reményekre jogosító ifju főhadnagy éppen most van ott látogatóban jegyesénél. Az ezredes, a leendő após, kedvtelve nézi a délceleg ifjut s az igazi, őszinte melegség hangján beszél hozzá.

Régi óhaja teljesedik: egyetlen leánya, szemefénye, a bájos Gabriella férjeül ilyen jellemes férfit óhajtott, mert leendő veje igazi katona, ki bár szigorú, de igazságos alantasaival szemben; azok tiszteletét s föllebbvalói szeretetét előzékeny, megnyerő mo-

dora által méltán kiérdemelte. Esküvő után előléptetése több, mint bizonyos.

Most nyílik az ajtó s megjelen a boldog menyasszony hófehér selyem ruhájában, mit most hoztak haza próba végett. Ajkán vidám mosolylyal, arczán a 17 év ifju bájával mutatja be magát atyjának és jegyesének.

Balázsfalvy az őszinte meglepetés hangján kiáltott föl:

— Elluskám, édesem, maga oly elragadó, valóban csak szárnyai hiányzanak!

Atyja szintén boldogan szólítja őt magához, homlokon esőkolva, mondja:

— Oh, te drága angyal! Igaza van Bélának... most ő is megcsókolhat.

Elluska pirulva engedé át arczát, aztán elfutott átöltözködni.

Jegyese megvárta s még egy órai boldog csevegés, jövőjükről való tervezgetés után vidáman bucsuzott el tőlük, hogy ha-

zatérjen; de utközben még betért a lakása melletti kávéházba, hogy ott egy fekete mellett a lapból a napi híreket átfussa.

Alig hogy leül, közeledik asztalához egyik tisztvársa, kit ő bár nem gyűlölt, de nem is rokonszenvezett vele, mert észrevette, hogy neki végtelen ellensége, bár ő erre okot sohasem adott. Már többször kereste az alkalmat, hogy vele összetűzőn s ő ezért mindig kerülte.

Most is oda ülven „jó estét” mond, mit ő fogad s tovább olvas s ez megszólítja:

— Hm, de büszke lett bajtárs ur, a mióta vőlegény; de nem is esoda — mondá kihívóan — csinos kis hozományra van kilátás s még hozzá a leánya — a ráadás — sem megvetendő.

Balázsfalvynak arczába szökött a vér és sértődötten mondá:

— Uram! Én jegyesemet minden érdek kizárásával, szerelemből veszem el, —

Krámer Jeremiás

butorraktára Szatmár

(a színházzal szemben.)

Teljes hálószoba berendezés, mely áll 2 szekrény, 3 ágy, 2 éjjeli, 1 mosdóból. Ára 120 frt.

Teljes ebédlő berendezés modern stílusban, mely áll 1 kredenz, 1 ebédlő-asztal, 6 börszék, 1 szőnyegdiványból. Ára 130 frt.

sági, akár a szociális téren, melyek a nemzet különböző rétegeinek javát és védelmét igyekeznek előmozdítani, vajjon nem a keresztény igazságosság, a keresztény felebaráti szeretet elveinek kifolyásai?...

Ennek a kornak méhében rejlik már és napról-napra mind jobban kezd megnyilatkozni az a meggyőződés: Adjátok vissza hazánk kormányzatának azt a régi keresztény szellemet, melynek védszárnyai alatt boldog volt e honnak minden fia, melynek jegyében tejjel és mézzel folyó Kánaánnak nevezék, melynek zászlói alatt félelmetes törökverő hatalommá nőtte ki magát nemzetünk. A keresztény alap tehát ettől a nemzettől elvitázhatatlan, aki arra tör, tör magának a nemzetnek élete ellen.

Ez legyen tehát mindnyájunk jelszava: Egyengetni az utat nemzeti önállóságunk felé 67-es keresztény alapon.

Heti — Levél.

Jézusszive-Kálvária.

Irtta: **Bodnár Gáspár.**

Aki a mai virágzó Szatmár városát szemléli: egy pillanatra se feledje a nagy *Hám* püspököt. Ez a szép magyar város nagyságának, emelkedésének *alapjait* áldott keze alkotásainak köszönheti.

És ama nagy alkotások közt, melyeket a szentéletű *Hám* püspök épített, ugyszólván teremtett egyházmegyénkben, illetőleg püspöki székhelyén: külső igénytelensége daczára, nem kis jelentőségű az a templomocska, melyet a szatmáriak eddig egyszerűen Kálváriának neveztek.

* * *

nem mint ráadást — de különben is mi joga avatkozni ön az én privát ügyembe?

E hangos szóváltásra persze az összes jelenlevők figyelme reájuk irányult. Erre Havasy Gyula — ez volt a neve a másik tisztnek, így szólt gunyosan:

— Persze, könnyen beszél bajtárs ur. Az ezredes após jó lépeső a magasra jutáshoz s jó meghúzódni gyáván az ő háta mögé.

Erre aztán egy csattanás volt a válasz... A párbaj elkerülhetetlen volt; a segédek pisztolyban állapodtak meg; mindkettő kitűnő vívó s lövő hírében állott. Másnap reggel 7 órára tüzték ki a párbajt.

Ezen éjjel semmit sem aludt Balázsfalvy. Sajátságos előérzete volt. Fájó szívvel gondolt jegyesére, kit nem akart lelke nyugalmából kizavarni. Leveleket hagyott hátra azon esetre, ha életben nem marad; egyiket Gabriellához ezimezve, érzékeny bucsut vesz tőle, a másikat leendő apósának szánta, illetve irta.

A kitűzött időben megjelentek a felek. A szokásos békéltetési kísérletek hiábavalók voltak. Balázsfalvy tisztí becsülete forgott

Elsőben azért, mert ez az alkotás: az ő lelkét, életét, egész gondolkodását kiváló módon jellemző alkotás.

A szelidlelkű püspök ugyanis e helyen, az ismert magaslat közelében szokott volt naponkint fel-alá járva imádkozni és elmélkedni.

Az imádkozás és elmélkedés nagy mestereinek lelkében csakhamar megfogamzott a Kálvária felépítésének magasztos gondolata.

Pár év alatt a kis Kálvária-templom sugár tornyával és a keresztut állomásaival felépült.

És itt, e szent helyen, a Kálvárián lehetett aztán látni a szelid öreget nagyon gyakran. Saját szenvedéseit, — melyekben bőségesen volt része — vitte oda naponkint. Különösen a pénteki napokon, buzgó hivatól körülveve ő maga végezte a keresztuti ájtatosságokat.

De egymagában is!

Hányszor és hányszor... .

Ő azt hitte, hogy ilyenkor senki sem látja, csak a mindenható nagy Isten, aki mindenkit lát. Ott járt Krisztus Urunk kinszenvedésének mozzanatai közt, lépésről-lépésre mélyebben és mélyebben elmerülve a Megváltó szenvedéseinek átérzésében. Mig egyszer csak... az utolsó keresztuti állomásnál — egész testével a földre borult. Ekkor talán a *szentséges szívnek sebeit* szemlélte.

Ezért is drága nekünk, szatmáriaknak és az egyházmegye összes hiveinek ez a hely... .

Ezért érezzük, hogy e helyen tartózkodik az ő szelleme legédesebben. Itt jár ma is, mint egy eleven eszme, mint az élő hit, remény és szeretet megtestesítője... aki ma is többet jelent, mint amennyit látnak benne. Mert ma is *tetre serkent*... *áldozatra hív*.

* * *

De másrészt kedves és jelentős nekünk e hely önmagunkért, lelkünk üdvösségeért

is. Sziget a szárazon. Csendesség a világ zajának közepette. Mentsvár.

Lépj csak be. Lombos fák sorai fogadnak. Első pillanatra azt hiszed, valóban itt az a csendes kert, hol szenvedő Jézusunk vérrel verejtékezett. Itt, hol a keserűség poharának utolsó cseppjeit kiüríté.

Valóban ez a kis Kálvária a vigasztalás, a kiengesztelődés, a megtisztulás és reménység szigete volt félszázadon tul ezrek és ezrek zaklatott lelkének. Itt hullottak szabadon a bűnbánat könnyei. Ide járt a szegény könyörögni és érezni, hogy „szegénynek drága kincs a hit, tűrni, remélni megtanít.“ Ide vánszorgott a bukott ember, kit talán az emberek, a társadalom kilökött kebeléből. Ide tévedt a gazdag, elbizakodott, erős, szikár: hallani, hogy meghalsz — egyaránt!“

Ez volt a mult. A száz éves szatmári egyházmegyének legértékesebb gyémántdarabja az ő élet idejéből.

De ime... ez a kis eleven, gótikus karecsúságával messziről kiemelkedő templomocska... egyszer csak eltűnik a város épületei közül. Az idő vasfoga megviselte. Kitént, hogy nincsenek szilárd alapjai. Le kellett bontani. Remegve, a mulandóság fájó érzéseivel állottunk naponkint tünező falai előtt. Hány és hány szemben megrezzent a könny. Hány és hány szív összeszorult. Hány léleknek eltemetett emléke lobogott fel nagy busan... .

Am alig mulik pár hónap és ime, anynyiak lelkének vágyódása, reménysége épül. Naponkint emelkedik... .

Az idegen is, aki a távolból hiába kereste tekintetével egy ideig a régi kis kálvária kedves alakját... meglepődve látja: a kérdő jel mi leszen? csakhamar eltűnt a lebontott falak felett és feltámadt, felépült az új Kálvária-templom, Istennek dicsőségére, *Jézus szive imádlására és tiszteletére*... .

szóban, nem tehetette magát tisztársai előtt neveltségessé, hogy őt gyávának tartásák.

A vezető segéd gyors egymásutánban megadja a jelszót: „egy... kettő... három!“ Balázsfalvy a szívéhez kapott s elbukott... E perczen érkezett robogó kocsin az ezredes leányával.

Gabriella elesett jegyeséhez rohant s velőtrázó sikoltással kiáltá:

— Bélám! Bélám! szólj, szólj hozzám! Egy szeretetteljes szomorú tekintet volt a válasz, mely azt jelenté: Isten veled! Bocsáss meg!... Nem tehettem másként!... Gabriella aléltan esett össze.

Az ezredes, ki a dolog előzményeiről hiven lett értesülve, Havasy-felé fordulva, érezes hangon mondá:

— Két életet zuztál össze!

A jelenlevők mély megilletődéssel nézték e jelenetet. Az ifju menyasszonyt aléltan vitték el onnét atyja kíséretében.

Havasy mélyen megrendülve hallotta és nézte mindezt. Nem birt helyéről mozdulni. Folyton fülébe esengett:

— Két életet zuztál össze!

Ő ezt másként gondolta. Balázsfalvy elesik. Jegyese megsiratja s talán meggyászolja, de idővel elfeledi s akkor ő lép föl mint kérő. S miközben maga elé néz, hirtelen agyára tolt a vér s egy tompa zuhanás tette figyelmessé a jelenlevőket, az orvosok már csak a beállott halált konstatálták. Agyszélhűdés érte. Két halottat vittek egyszerre.

Villámgyorsasággal terjedt szét a városban az eset hire. Balázsfalvy Béla halála őszinte részvétet keltett. Népszerűsége és megnyerő modora miatt közkedveltségnek örvendett. Havasy Gyula esetére csak azt mondták, hogy „megérdemelte sorsát!“... .

Sebők ezredes házánál suttozva s nesztelen léptekkel járnak a nagybeteg leányka körül, ki nagyfoku lázban fekszik s folyton Béla nevét hangoztatja. Futni akar esküvőre, alig tudják őt hárman: atyja, anyja s az ápolónő az ágyban megtartani s ez így tart már 6 hete. Az orvosok a legrosszabbtól tartanak. Ha ki is gyógyul, lelki világára sötét éj borul... .

Anyja gyenge idegzetű nő lévén, a ki-

CSAPÓ LAJOS **ELSŐRANGU PAPI-
ÉS POLGÁRI SZABÓ**
SZATMÁR, Deák-tér 7., (I. emelet).

Magyar díszruhák, Polgári ruhák,
Papi öltönyök, Liberlák,
Reverendák, Szarvasbőr-
Czimádák, nadrágok,
Palástok, fővegek, Bőr kabátok
készítését elvállalom.

Mindenemű öltöny készítésénél a fűslyt az elegáns szabás és finom kivitelre fektetem, a mellett teljes kezeséget vállalom szállítványaim valódi színe és tartosságáért.
Nagy raktár honi és angol szövetekben.
Tisztelettel **CSAPÓ LAJOS**, szabómester.

* Kevés napok és előttünk áll a maga kedvességével, gótikus stíljével egész vonzó erejével egyházmegyénk egyik legszebb temploma:

Jézusszive-Kálváriája.

Ugyan miből épült?

Azoknak a jézustársasági atyáknak bizony hogy nincsenek aranybányái. Ők is az élet drágaságaival küzdenek. Mert más idők jöttek, nehezebb idők.

De én mégis azt mondom, bizony hogy vannak azoknak a jó atyáknak bányái. . . Aranyánál, ezüstnél gazdagabb bányái:

A hűvek jó szive. A szegények fillérei. A szegény asszony garasa. Egy-egy jobb módú, gazdagabb erszénye. És . . . a gyermekek megtakarított krajczárjai.

Ime, csak a napokban került véletlenül kezembe egy privát feljegyzés:

— A szatmár-németi-i püspöki róm. kath. fiu népiskola növendékeitől az 1907—8. iskolai évben a Kálvária fölépítésére összeadott 63 koronát tevő fillérek összege. (T. D.)

Egy darabka az aranyánál, ezüstnél értékesebb bányából. Érdekes lenne a többi darabkák szemlélete. Az életnek, az érzéseknek, a szíveknek, a nemes lelkeknek szemlélete. Az ártatlan gyermek lelke megnyilvánulása. Azoknak a bányáknak gyöngyszemei.

Ime egy másik darabja annak a bányának:

— Cikke (Hám Kálváriája) olvasásának hatása és gyermekkorom legédesebb emlékezetére ott a Kálvária kertben, fogadják — e 200 koronát. (S.-A.-Ujhely. A. Berta.)

És így tovább . . . tovább . . . Lassan, de biztosan művelt bánya!

Mert még sok kell. Még sok hiányzik. Már eddig is a jó Isten segédelmének jóátállítására vagyunk szüükség.

De tovább! Ez a bánya gazdagabb min-

den bányánál. Csak idő, alkalom és imádság kell hozzá.

* * *

Felemelő gondolat, hogy az új Kálvária *Jézusszive imádsára* és tiszteletére épül. . .

Az egész egyetemes egyház e szentséges, isteni szív oltalmába van ajánlva. Az egyetemes egyházban különösebben a mi megyénk, a szatmári egyházmegye is.

És aztán mélyedjünk csak egy egy pillanatra e két nagy isteni eszmébe:

Jézus szive . . . és a Kálvária.

Mire van hivatva e szép, kedves hely, templom? A nagy szeretetnek, melyet Jézus keserű testi és lelki szenvedéseiben mutatott gyakori, mindennapi szemléltetésére. Az őt szent seb tisztelete figyelmessé teszi majd a hívőket úgy a szenvedésekre, melyeket Jézus testi szive, mint a lelki szenvedések székhelye érzett. Mint a sebre, melyet Jézus szive a lándzsa döfésektől kapott és a czélokra, melyek miatt az szívet megnyitani akarta. Arra, hogy ez a szív azon forrás, melyből a drága vér, megváltásunk valódi ára, kifolyt; minthogy ez a vér a szív átfurása folytán utolsó cseppig kiontatott. Így ezen átszurt szív a legbensőbb és legnemesebb része az áldozatnak, melyet Krisztus testével és vérével hozott érettünk. *A Kálvárián.*

Ez a szív forrása lett annak, a mit szentséges atyánk a világnak hirdetett:

A lelkek renaissance-ának. A lelkek megújulásának. Jézus szívében és szíveért. . .

Ugy is tudjuk már, hogy nem az emberi értelemben van ma baj. Az értelem kész, csak a szív erőtlen, lágy, az anyaghoz tapadó. A szívek idegenek, lelketlenek egymás iránt. Szívet ma hiába keresünk, nem találunk. . .

Itt lesz előttünk Jézus szentséges szive. Ez a szív, melyből kiáradó erő, szeretet, me-

leg és tiszta, mint a napfény, melyben az ujjáalakító szellem csupa tavaszi illat. . . Isten maga varázsolta a világba, mert a megváltás műve, melyet végzett a *Kálvárián*, szintén isteni volt.

* * *

Nincs kétség benne, hogy e templom jövő hivatása *nagy és általánosabb* lesz.

A szatmári egyházmegye hitéletének gyújtó pontja. Forrás, melyből táplálkozni fog a megye hitélete. Zarándokhely, hova a legtávolabbi hitközségből is seregleni fognak.

Ez az öt vármegyéből álló nagy s szép szatmári egyházmegye Jézus szent szívéért, a nagy Hám szellemének ótalma alatt megcselekszi azt a századokra szóló hitéleti eseményt, hogy . . .

Jézusszive-Kálváriáját ezentúl az ő lelki vágyódásának, sokszor epedve óhajtott zarándoklási vágyának megfelelő, hatalmas, méltó középpontjává teszi.

Ahová vágyódni fog az ártatlan gyermekesereg. És emlékezni fog zarándoklásának mozzanataira későbbi életének viharai közt is. Ahova elhozza az édes anya önfeláldozását, örömet, szenvedéseit és reménysegeit egyaránt. Ahova a munkás ember eljön tanulni, miként értékelje, fogja fel verejtékét, küzdelmeit. Ahova sóhajtással eped . . . talán utoljára, az aggság lépcsőin járó öreg. . . Mind . . . mind Jézus Szive oltalmáért, segédelméért, megújító balsamáért. . . Igen, *az ilyen jövő képe meredez biztatón felém.*

És ahol a jövő képe ilyen, ott esüggedésnek helye nincs. Az a bánya, melyből eddig, toronymagasságig felépült az a szép templom . . . új ereket fog nyújtani. Az egész megyéből. Gazdagok erszényéből, szegények szívéből, garasaiból, gyermekek adományaiból. *Fennakadni nem fogunk!*

Ne legyen tehát egyetlen kath. hívő a megyében, kinek fillére ebből a templomból hiányozzék . . .

Legyen ez a templom, Jézusszive-Kálváriája édes mindnyájunk kálváriája, ahol gyötör ugyan a szenvedés, de gyötörve boldogít. Lelkünk, erőnk, bizalmunk, hitünk, reményünk és szeretetünk — feltámasztásával.

H I R E K.

Hátralékos előzetőinket tisztelettel kérjük, szíveskedjenek előzetési díjakat kiadóhivatalunkba beküldeni.

Személyi hir. Dr. Kádár Ambrus praelátus-kanonok vasárnap több heti tartózkodásra a bikszádi fürdőre utazott.

Elhalt plébános. Mezőpetri község érdemekben gazdag jó öreg plébánosa Brázay János e hó 17-én délelőtt hosszas szenvedés után 79-ik évében elhalt. Már hetek óta lehetett hallani, hogy igen rosszul van és életbenmaradásához semmi remény sincs. Napról-napra gyengült, végkimerülés oltotta ki munkás életét. Hosszu időn keresztül volt plébános Mezőpetrinek, 42 évig működött ott híveinek szeretetétől és tiszteletétől környezve. A boldogult plébános 1830. márczius 21-én született a szabolesmegyei Ujvencsellő

állott sok lelki izgalom kimeríté. Most ő a beteg s mire leánya fölépült, ő ezt már nem érte meg.

Gabriella fölgyógyult. Areza nyugodt, csak szemeiben a szokatlan fény s minden iránti közönye mutatja, hogy már nem a régi. Atyját megedzé a sok fájdalom. Most már csak leányának él, nyugalomba vonult.

Vérző szívvel látta, mint változik leánya élő halottá. Nagyon óvta, hogy semmi ne emlékeztesse a multra s így reménykedett, hogy idővel talán kigyógyul.

Egyszer véletlenül egyedül lévén a szobában Gabriella, kinézett az ablakon s díszes nász népet lát. Egyszerre egy gondolattól megkapatva, magára veszi menyasszonyi ruháját, fátját s kisurran egy mellék ajtón s a násznép után a templomha megy. Ott félrevonulva, ismétli magában az esküt. Akik fölismerték, tisztelték fájdalmát s nem akarták zavarni.

Mikor szétoszlott mindenki, ő is elindult lassan, de a helyett, hogy haza ment volna, egy mellék utcába fordult és itt idegenkedve nézett körül, vajjon hol is van? merre menjen?

Észrevette őt néhány utcái gyerek, akik kiáltozák:

— Egy szökött menyasszony, fogjátok meg! s ő futásnak eredt. . .

Aztán egy-egy pillanatra megáll s szagotott szavakkal beszél magában:

— Üldöznek! Hozzá menekülök! — suttogá. És a temetőnek irányá futását. Már lábai alig bírták, pedig senki sem üldözi!

A temetőbe érve, egyenesen jegyese sírjának tart. Ott ráborul a hantra s beszél a sírhoz:

— Bélám! Bélám! Szabadíts meg, mert üldöznek! . . .

Összeroskadt. Szenvedő, zaklatott szive örökre megszünt dobogni.

Atyja és a keresésére indult személyzet ott találták élettelenül, jegyese sírjára borulva. Melléje hantolták és virágokkal ültették be a két sirt.

A virágok ott nyílnak a sírokon szépen. Alkonyatkor összehajolnak s bus meséket suttognak egymásnak. . .

MOLDOVÁN JENŐ
KÉZMŰ- ÉS DIVATÁRU-ÜZLETE
SZATMÁR, DEÁK-TÉR

== ITT AZ ALKALOM! ==
Üzlet átalakítás miatt mélyen leszállított árak!
Batiszt, zefirek 12 krajczár. Kartonok és mosódelinek 22 krajczártól. Szövetek, delinek, batisztok, vásznak, kanavásznak és minden más czikkekből.
LESZÁLLÍTOTT ÁRAK. CSAK RÖVID IDEIG.

köztségben, iskolai tanulmányait elvégezvén 1855. szept. 19-én áldozópappá lett szentelve. Ettől az időtől kezdve több helyen káplándott, és pedig Beregszászban, Munkácson, Ungváron, Szigeten, 1859-ben sándorfalusi, 1861-ben szaniszlói lelkész lett, míg végre 1866-ban elnyerte a mezőpetri plébániai javadalmat. Híveinek buzgó lelki gondozója, s ügyes-bajos dolgaikban tanácsadója volt. 1891-ben szentszéki tanácsos lett, végre 1905-ben ő felsége a király az egyházi téren szerzett nagy érdemeinek elismerésül a Ferencz József-rend lovagkeresztjével tüntette ki. Ebben az évben ünnepelte áldozópappá szenteltetésének 50-ik évfordulóját, mely alkalommal impozáns módon nyilatkozott meg úgy a klérusnak, mint híveinek szeretete és nagyrabecsülése. Haláláról a nagykirályi esperesi kerület papsága a köv. gyászjelentést bocsátotta ki: A nagykirályi róm. kath. esperesi kerület papsága fájó szívvel tudatja, hogy az Urban szeretett oltártestvére nagyságos és főtisztelendő *Brázay János* arany-miséis áldozár, a Ferencz József-rend lovagja, szentszéki ülnök, mezőpetri-i plébános, folyó évi július hó 17-én délelőtt 11 órakor, életének 79-ik, áldozópapságának 53-ik, mezőpetri-i lelkészkedésének 42-ik évében, a haldoklók szentségeinek ájtatos felvétele után jobblétre szenderült. A boldogult temetése f. hó 19-én délután 3 órakor; az engesztelő szentmise áldozat f. hó 20-án reggel 8 órakor fog érette bemutatni. Az örök világosság fényeskedjék neki.

Áthelyezett tanár. A vallás és közoktatásügyi miniszter Csellár Arnold helybeli kir. kath. főgimn. tanárt hasonló minőségben a miskolci kir. kath. főgimnáziumhoz helyezte át.

Pénzügyi kinevezések. A pénzügyminiszterium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök Nagy Gábor nagykirályi pénzügyi segédtitkárt végleges minőségben m. kir. pénzügyi titkárrá, Simkó Géza nagykirályi pénzügyi segédfoglalmazót pénzügyi segédtitkárrá állomáshelyükön való meghagyás mellett végleges minőségben, Schmidt Nándor p. ü. számellenőr, esengeri járási számvevőt pénzügyi fogalmazóvá a deési m. kir. pénzügyigazgatósághoz ideiglenes minőségben kinevezte.

Megerősítés. A nagyváradi gör. szert. kath. püspök *Báthi László* megválasztott szatmárhegyi gör. kath. lelkészt állásában megerősítette s így állását a napokban minden akadály nélkül el is foglalhatja.

Gyászhir. Aluliroftak a maguk, a testvérek és a nagyszámu rokonság nevében Isten szent akaratján megnyugodva, a mélyen megszorodott szív fájdalommal tudatják a drága nagyanyának, gondos anyának, szerető testvér és rokonnak özv. *Plank Ferencné* szül. *Winkler Ágathának* másfél heti szenvedés s a halotti szentségek buzgó és ájtatos felvétele után, f. évi július hó 16-án déli 12 órakor, életének 65-ik évében, nemes lelkéhez valóban illő esendes nyugalmas halálát. A felejtetlen drága halott földi részei f. hó 18-án délután 1/24 órakor fognak a Görbe-köz 4-ik szám alatti gyászháztól a hidontuli sirkertbe a boldog feltámadás reményében örök nyu-

nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent mise-áldozat f. hó 18-án reggel 7 órakor lesz bemutatva a székesegyházban. Szatmár-Németi, 1908. évi július hó 16-án. Adj Uram örök nyugodalmat neki! — Drága emléked örökké él közöttünk! Ferenc, Antal, Izabella, férj. Mondik Endréné gyermekei. Plank Antalné szül. Ágoston Karolina menyé. Antal, Gyula, Mariska unokái és az elhunytak testvérei. Mondik Endre veje. Mariska, Endre nevelt gyermekei.

Előléptetett mérnökök. A földművelésügyi miniszter *Kövessy Győző* és *Katona Sándor* folyammérnököket főmérnökökké, *Fésős Albert* s. mérnököt mérnökké léptette elő.

Lelkészhelyettesítés. A püspök ur Ö Múltóság *Vilmos* András mezőpetri-i segédlelkészt ugyanoda a plébániai javadalom szabályszerű betöltéséig ideiglenes helyettes lelkésznek nevezte ki.

Hymen. *Jakab* Ernő angyalosi ref. lelkész a napokban esküdött örök hűséget *Kacsó Lajos* fehérgyarmati ügyvéd leányának, *Juliskának*. — *Szekely Mihály* nagybányai számtiszt jegyet váltott *Takács Lajos* nagybányai lakos leányával, *Erzsikével*. — *Váradi Albert* nagybányai bányaigazgatósági számtiszt jegyet váltott *Almásy János* felsőbányai lakos leányával, *Esztikével*. — *Metzger László* rahói kir. járásbírósi tisztviselő jegyet váltott özv. *Tracher* Károlyné urnő leányával, *Mariskával* Oroszvégről.

Tanári megbízás. A püspök ur Ö Múltóság *Pfeiffer Jenő* székesegyházi orgonistát megbízta, hogy a helybeli kir. kath. tanítóképző intézetben mint helyettes tanár a szepirást tanítsa.

Népszövetségi gyűlés. A kath. Népszövetség megalakítása tárgyában előkészítő gyűlés volt a mult vasárnap városunkban. Többen ugyanis érdeklődtek a közönség köréből a szövetség célja felől, s óhajtottak róla megbízható felvilágosítást nyerni. Az alakuló gyűlés szeptemberre van tervezve, akkor választják meg a tisztikart és a helyi bizottságot. Kívánatos volna, hogy az a gyűlés nagyszabásu legyen, épen azért a klérusnak a vezető férfiakkal egyetértően s válvetett erővel kellene dolgozni, hogy városunkban impozáns számu tagokkal alakuljon meg a Népszövetség. Bizonyosan lesz erre gondjuk a helyi kath. egyesületek vezetőinek. A gyűlés egy szép énekkel vette kezdetét, mely után *Huszár Károly* budapesti lapszerkesztő fejtegette nagyarányu és tetszéssel hallgatott beszédben a Népszövetség célját. A beszéd igen mély hatást tett a jelenvoltagekra, s akik hallgatták, kétségtelenül meg vannak nyerve az eszüknek. Utána *N. Szabó Albert* beszélt, a vármegyei kath. mozgalmak vezére, ki már számos helyen alakította meg a Népszövetséget, végre *Fásztusz Elek* kir. kath. főgimn. tanár beszélt a szép czélhoz méltó lelkesedéssel. A gyűlésen mintegy 150-en voltak jelen.

Gyászhir. Mély részvétellel vettük a köv. gyászjelentést: *Gergelyi László*, nyug. pénzügyi irodaigazgató a maga s az aluliroftak nevében mély fájdalommal, de Istennek szent akaratán megnyugó lélekkel tudatja, hogy szeretett jó neje *Gergelyi Lászlóné* szül.

Schmidt Mária áldásos életének 53., boldog házasságának 35. évében, hosszas szenvedés után, miután a szentségekben buzgó szívvel részesült, folyó hó 13-án, esti 7 órakor a jobb hazába költözött. A drága megboldogultnak temetése a Beregszászban, Batthyány-utca 3. számu háznál történt beszentelés után Szatmár-Németiben lesz f. hó 15-én esti fél 7 órakor a hidontuli temetőben. Az engesztelő szent mise-áldozatot a boldogultnak lelke üdvéért Szatmár-Németiben fogjuk bemutatni a Mindenhatóknak. Beregszász, 1908. július 14-én. Az örök világosság fényeskedjék neki! özv. *Wolkenberg Gusztávné*, nagynénje. *Wolkenberg Alajos* dr. unokatestvére. özv. *Schmidt Károlyné*, mostoha anyja. *Pribulsky Mariska* férj. *Horváth Viktorné*, unokatestvére és nevelt leánya férjével és gyermekeivel: *Lacika*, *Lojzika* és *Palika*. *Schmidt Vilma*, mostoha testvére férjével: *Kovács Györggyel* és leányával, *Kovács Mariskával*.

A Tiszába fult. *Ács* Béla jeles tehetségű ötvös művész növendék, *Ács* Lajos csekei ref. lelkész fia folyó hó 18-án d. u. a Tiszához kiment több barátjával együtt fürdeni és ő, ki már néhány embert kimentett a vízből lélekjelenlétével, véletlenségből egy széles és mély örvénybe került és nyomtalanul eltűnt. A gyászoló család mindent elkövet, hogy a holttestet a vízből visszakapja, de még eddig eredménytelenül.

A borpataki templomszentelés. A borpataki gör. kath. templomot, mely jobbára Pokol Elek bányatulajdonos áldozatkészségéből épült fel, f. hó 12-én, vasárnap szentelték fel nagy ünnepséggel. A felszentelést dr. *Fábián Péter* szamosujvári kanonok végezte, ki szombaton érkezett meg Nagybányára. A fogadtatásnál ott volt Pokol Elek, Brebán Sándor h. plébános, a környékbeli papság egy része s a presbyterek testületileg. Dr. *Fábián* kanonok Brebán h. plébánosnál való rövid időzése után Pokol bányatulajdonos négyes fogatán Borpatakra hajtatott ki, hol Pokol Elek kastélyában szállott meg. Vasárnap már a kora reggeli órákban valóságos népvándorlás indult meg Borpatak felé. A g. kath. hívek az összes közeli falvakból nagy csoportokban indultak Borpatakba, hogy jelen legyenek a ritka egyházi ünnepélyen. Nagybányáról is igen sokan voltak jelen a templomszentelésen. Az egyházi szertartást szokatlanul fényes asszisztenciával *Fábián* kanonok reggel 8 órakor kezdte meg s az majdnem az egész délelőttöt igénybe vette. Mise alatt ugyanó tartott szentbeszédet, mely mély hatást tett a hívekre. Délben Pokol Elek fényes ebédet adott illusztris vendége tiszteletére. A felköszöntők sorát *Fábián* kanonok nyitotta meg, ki az egyház fejére, a királyra, s az egyházmegye főpásztorára emelte poharát, Brebán h. plébános a püspök köldöttjét éltette, hálás szavakban köszönve meg szíves fúradzásait. *Kimpián tőkési* lelkész Brebán Sándort, Pokol Elek dr. *Makray Mihály* polgármestert, *Pataky zazari* lelkész Pokol Eleket, *Szöke* h. plébános Pokol Eleknét, Pokol Elek Stoll Bélát, Brebán Sándor Moldován Lászlót, Moldován László pedig Pokol Eleket köszöntötte. A fényes ebéd, mely a késő esti órákig húzódott el, még számtalan felköszöntő hangzott el.

Fogorvosi műtermem

és lakásom a Lévay-palota emeletén, Hám János-utca 12-ik szám alatt van (a kir. törvényszéki palotával szemben).

Kiváló tisztelettel **BAKCSY, fogorvos**

Gyászír. Alulírottak fájdalomtól megtört szívvel jelentik, hogy a forrón szeretett hitves, anya, gyermek, unoka, meny, sógornő és rokon ifjabb *Damjanovics* Ágostonné született *Lámfalussy* Etelka folyó hó 14-én viruló életének 22-ik és boldog házasságának 3-ik évében a halálklók szentségének ájtatos felvétele után halhatatlan lelkét visszaadta a mindenható Istennek. A megboldogult drága halott hült tetemei július 16-án délután 2 órakor fognak a gör. kath. szertartás szerint Nagydoboson végzett temetés után az ópályi-i sírkertben az anyaföldnek átadatni; lelki-üdvéért pedig az engesztelő szentmise áldozat július 17-én 9 órakor fog a nagydobosi gör. kath. templomban az egek Urának bemutatni. Nagydobos, 1908. július 14-én. Méretetlen gyászunkban Istentől kérünk vigasztalást, neked pedig feledhetetlen drága halottunk az örök világosság fényeskedjék! Férje: Ifj. *Damjanovics* Ágoston. Egyetlen gyermeke: *Sanyika*. Anyja: özv. *Lámfalussy* Sándorné, szül. *Legeza* Erzsébet. Nagyszülei: *Lámfalussy* Sándor s neje *Grigássy* Etelka. Apósa és anyósa: *Damjanovich* Ágoston s neje *Ferenésik* Julia. Sógorai: dr. *Damjanovich* Miklós, *Damjanovich* József, *Damjanovich* Sándor. Nagynénjei: *Lámfalussy* Anna, férjével *Legeza* Sándorral, *Lámfalussy* Mariska férjével *Mihalovich* Jenővel, *Lámfalussy* Jolánka, *Lámfalussy* Ilonka, *Legeza* Helén, *Legeza* Emma férjével *Iváncsó* Elekkel, *Legeza* Mária férjével *Vajda* Elekkel, *Legeza* Julia férjével *Fenczik* Endrével. Nagybátyjai: *Legeza* Tivadar nejjével, *Legeza* István nejjével, *Legeza* Viktor nejjével, *Legeza* Irén nejjével, *Legeza* Pál nejjével és szerető unokatestvérei. — *Ocskói* és *dubovári* *Ócskay* István volt orsz. képviselő, *Bereg* vármegye törvényhat. bizottságának tagja e hó 12-én 64 éves korában hosszas szenvedés után Nagyaktán elhalt. — *Sziklássy* Lajos nyug. járársorvos, *Bereg* és *Szabolcs* vármegyék tb. főorvosa a múlt pénteken Mándokon elhalt.

Az adóhivatali sikkasztás. A nagy-károlyi pénzügyigazgatóság fegyelmi bírósága a napokban határozott a *Papp* Gyula által sikkasztott összegek megtérítése ügyében, kimondván, hogy az anyagi felelősséget *Kádár* József ellenőre és *Csányi* Lajos pénztártisztre is kiterjeszti és kötelezi nevezetteket egyenként 6300 korona megtérítésére. Az elmarasztaltak a pénzügyigazgatóság fegyelmi bíróságának határozata ellen a pénzügyminiszterhez fellebbeztek, mivel a törvényszék az elsikkasztott összeg visszatérítésében csak *Papp* Gyulát marasztalja.

Fegyelmi eljárás egy tanító ellen. A vármegye közigazgatási bizottságának legutóbb tartott ülésén *Bodnár* György kir. tanfelügyelő jelentést tett arról, hogy *Nemes* György alsófernezei g. kath. tanító a hivatalos eskü letételét magtagadta. A közigazgatási bizottság a fegyelmi eljárás megindítása végett az iratokat a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez tette át. Ugy látszik, még mindig népszerű dolog az olesó mártíromság.

Nagybánya törvényszéket kér! Azt a memorandumot, melyet Nagybánya régi törvényszékének visszaállítására ügyében *Stoll* Béla városi képviselő szerkesztett, a város tanácsa sokszorosította s most küldi fel a város országgyűlési képviselőjéhez, hogy azt a képviselőházhoz nyújtsa be. A memorandumot a tanács külön-külön megküldi az országgyűlési képviselőknél is.

Betörők a törvényszék épületében. Csütörtökön a reggeli órákban a kir. törvény-

szék épületében a járásbírósg helyiségeit összehányva, a hivatalnokok fiókjait feltörve találták. Mint gyanítani lehet még az esteli órákban valamelyik folyosó zugában húzódtak meg a vakmerő betörők és midőn a nagykaput bezárták és a szolgaszemélyzet nyugalomra tért, fogtak manipulációjukhoz. Ez azonban nem vezetett valami nagy eredményre, mert *Verézy* Antal táblabíró szobájában a *Wertheim*-szekrényt nem tudták fel törni. Értékesebb dolgot nem tartott ott seki sem. Ninesz kizárva az sem, hogy valami fontosabb ügydarab megkaparításában utaztak a jó madarak. Távozásuk utjával a *Verbőczy*-utezai oldalon levő ablakot használták, honnan az aktákról leszedett kötelékek segítségével ereszkedtek le.

Köszönet. Alulírottak, a megszmorodott szív hálás érzetével mondunk köszönetet mindazon jó lelkeknek, kik a minket ért nagy veszteség — édes anyánk elhunyt — alkalmával akár írásban, akár a végtiszteségen való személyes megjelenéssel őszinte részvétüknek kifejezést adtak. *Mondik* Endre rk. tanító és neje.

Központi független katolikus napilap. A „Magyar Állam“-ra, alapítási idejére nézve az ország legrégebbi napi lapjára hívjuk fel a figyelmet. A „Magyar Állam“ immár ötvenedik évfolyamát kezdi meg, jelenleg Szent-királyi I. Zoltán országgyűlési képviselő főszerkesztése alatt a régi kipróbált szerkesztőséggel. A lap a tiszta magyar katolikus politikát hirdette és hirdeti ma is, az országos függetlenségi párt programját vallja. Előfizetési ára 28 korona. Segédlelkészek, tanítók, tisztviselők, munkások havi 2 koronával fizethetnek elő. Szerkesztőség és kiadóhivatal: V. Szabadságtér 6.

A Szatmári evangélikus egyház ügyében most dönt ezuttal Brassóban gyűlésező egyházkerület. A szatmári egyházat a gyűléseken *Poszvácz* Nándor képviseli, kitől Brassóbeli azt a hirt kaptuk, hogy az egyházkerület a legnagyobb szimpátiával veszi a szatmári evang. egyház szervezkedését, azt különösen magyar nemzeti szempontból rendkívül fontosnak tekinti, úgy, hogy teljes kilátás van rá, miszerint a szatmári evangélikus lelkész kérdés is a kerület támogatásával szeptemberre meg lesz oldva.

Elfogott templom betörők. Szerdán éjjel a halmi kath. templomot két faczér iparossegéd feltörte és a rabolt arany és ezüstneművel értékesítés végett Szatmáron próbált szerencsét *Lindenfeld* né zalogházában. A zalogház tulajdonosnője az arany kelyhet megbeesülés végett *Holló* ékszerészhez küldötte, kinek gyanus lévén a tárgy, értesítette a rendőrséget, mely az ékszerész üzlet ajtaja előtt ácsorgó kehely „tulajdonost“ *Rózenthal* Lajos pallói (Györm.) illetőségű lakost letartóztatta. *Rózenthal* beismerte tettét, sőt megnevezte cinkosársát *Kalmár* István péksegédet is, kit szintén kézrekerítették. A náluk levő persely tartalmát, apró ezüstneműket megtalálták.

Éjjeli látogatók. Hétfőn éjjel valami jómadarak tettek látogatást *Rezutsék* Antalnál, a gazdasági-bank pénztárosánál. Hárman voltak. A szerencse nem szolgált nekik, mert a házbéliek felébredtek. *Rezutsék*nek a fia kiugrott az ablakon és hirt adott a közelben levő esendőrnek. A esendőr jöttére a jómadarak menekülni törekedtek, kettőnek sikerült is, a harmadikat azonban a puskatussal a esendőr fejen találta és megvasalta. Egy Amerikából nemrég visszatért hazánk fia. Azt vallja, hogy nem akartak ők rosszat, csak az eső elől menekültek be.

Vasuti baleset. A szatmár-bikszádi vasuton vasárnap este baleset történt. A vasárnapi kiránduló vonat, mely Bikszádról Szatmárra este 6 óra 30 perczkor indul, este 10 órakor Batiz alatt elgázolt két lovat s ennek folytán a mozdony kisiklott. Szerencse, hogy a vonat nem ment teljes sebességgel, mert lehet, hogy az esetben nagyobb vasuti szerencsétlenség is történt volna. A mozdony mindkét lovat darabokra tépte, a vonat csak reggel jött be az állomásra, s így az utasoknak gyalog kellett bejönni Szatmárra az nap este, ami bizony nem a legkellemesebb állapot volt.

A tifusz járványszerűen lépett fel városunkban. Számos megbetegedés történt úgy az intelligens osztály, mint a nép köréből. Szigeten erősen grassál ez a félelmetes betegség.

Fürdői élet. A bikszádi fürdőben a kellemetlen idő dacára élénk az élet. A szállók majdnem mind tele vannak fürdőző vendéggel. Ott időznek jelenleg: dr. *Kádár* Ambrus prael. kanonok Szatmárról, dr. *Falussy* Árpád főispán, dr. *Porubszky* Jenő táblai elnök Debreczenből, dr. *Ponorán* Döme kir. törv. bír. Nyiregyházáról, *Domahidy* István, *Jakó* Endre, *Tóth* Mór földbirtokos s mások.

Modern színház Cabaret ma f. hó 22. szerda, 23. csütörtök és 24. pénteken a Hungária kertjében, Gyöngyi Izsó és leánya *Jolán*, *Papp* Jancsi, *Szász* Ilonka és *László* Tivadar *Palásthy* Marelz igazgatása alatt hangversenyeznek. Helyárak; fentartott hely 2 kor., belépti-díj 1 kor. Kezdeté este 9 órakor.

Pályadíj méhészeti költeményre. A „Méhészeti Szemle“ szerkesztője pályázatot hirdet egy méhészeti tárgyú költeményre. A pályadíj egy 20 koronás arany, mely az aránylag legjobbnak ítéendő költemény írójának minden esetben ki fog adatni. Az idegen kézzel irt pályaművek jelíggel ellátva s az író nevét és lakhelyét rejtő s ugyanazon jelíggel ellátott zárt levél kíséretében folyó 1908. évi augusztus hó 31-ig küldendők be Nagyányára, a „Méhészeti Szemle“ szerkesztőségéhez czimezve. Később beérkezett művek a pályázatban nem vehetnek részt. A pályadíj-nyertes mű a „Méhészeti Szemle“-ben fog megjelenni, a pályadíjat nem nyert, azonban közlésre érdemesnek találandó többi művekkel együtt, mely utóbbiak írói tiszteletdíj fejében a „Méhészeti Szemle“-t egy évig díjtalanul kapják. A beküldendő pályaművek megbirálására a szerkesztőség három jónévű író fog felkérni s az eredményt úgy a „Méhészeti Szemle“-ben, mint más lapokban is legkésőbb folyó évi október hónap fogja közzétenni.

Internátus elemi iskolai fiuk számára. A „Kis-svábhegy“ tövén lévő „Szent József“ fiúnevelő-intézete 6—10 éves fiuk vétetnek fel havi 70 kor.-ért, melyért a növendék teljes ellátást és egyenruhát kap. Prospektust szívesen küld az igazgatóság: Budapest, I. Istenhegyi-ut, 32.

Adományok a tűzoltó kongressusra. *Erese* Károly 1 K, *Asztalos* Bálint 1, *Maák* József 1, *Takár* Sándor 1, *Mózes* István 1, *Jeney* Lajos 1, *Schultz* János 2, *Kósa* Bertalan 2, *Egyesült* szikvizgyár 2, *Szent-Ivány* Károly 1, *Tereh* Istvánné 1, *Mester* Károly 1, *dr. Bakkay* Kálmán 1, *Freund* Chaim 1, *Szentiványi* Sándor 2, *Bamberger* Salamon —.40, *N. N.* —.20, *Brolik* Nándor 1, *Kovács* Károly 1, *Illyés* József 1, *Kerékgyártó* István 1, *Szabó* Béla 1, *Bagaméry* Géza 1, *Katanits* Antal 2, *Bodnár* József 1, *Szabó* Lajos 1,

ifj. Hérmán István 1, Ellenbogen Izrael 1, Hadady György 1, Katz Jakab 1, Lénárd Károly 10, Maasz Henrik 1, N. N. —.20, Kovács Sándor 1, Szabó Mihály 1, I. Gulya István 1, Pótor Dánielné 1, Kenyeres József 1, Szabó Géza 3, Rosenfeld Adolf 2, Weisz Endre 1, Klein Miksa 1, Göde Györgyné 1, Szepesi Sándor 1, özv. Gyene Zsigmondné 1, N. N. 1, Bokor N. 1, özv. Juhos Sándorné 1, Csapó Lajos 2, N. N. 1, N. N. —.50, Mendel M.-né 1, N. N. —.30, Tamás F. —.60, N. N. —.40, N. N. —.50, N. N. 1, Jászayné —.60, N. N. —.40, N. N. —.50, Papp Antalné —.40, N. N. —.20, Haresár —.40, N. N. —.40, B. —.40, N. N. —.60, V. S. —.30, N. N. 1, N. N. 1, Puskás Károly 1, N. N. —.60, N. N. —.40, N. N. —.40, Joó E. —.20, Y. Z. —.40, Pártos 1, Bakcsy D. 2, Lengyel László 1, Nonn Mihály 2, Kovács Bálint 3, Pál Sándor 1, Mátyus Károly 1, Oláh András 1, Bárdy Lajosné 1, N. N. 1, Fogarassy József 1, N. N. —.20, Herman Sámuel —.30, Borgida Sámuel —.40, dr. Szücs Sándor 2, N. N. 1, Pongrácz Lajos 2, Egner István 1, Ablonczy Sámuel 1, Bene Mihály 1, Wederlechner Ferenc 2, Dobi Ferenc 1, Szász József —.60, Meizelsz Mózes 1, Szabó György —.20, Gyapai József —.60, Kása Simon 2, Brand 2, Schiller Arthur 1, Neubauer Ignác 1, Glühman Sámuel 1, Villon Károly 1, N. N. 1, Timár Gyuláné 1, Horovitz Fülöp —.20, Papp András 1, Molnár A-né 1, Károlyi József 1, Héty Lajos 1, Keresztesy Pál 1, N. N. 1, Csizsek Ferenc 2, Kosztáczki József 1, Juhász József 1, N. N. —.60, M. N. —.20, Tóth Albert 1, M. N. 1, Klein M. —.50, Benkő Károlyné —.50, Jelenyik Lajos —.40, Herz Simon 1, N. N. 1, Herskovits Mózes —.50, Papp Béla —.60, Stern Vilmos —.40, Pap István 1, Nagy Károly 1, Rusolán Márton —.40, Bölényi —.40, Lówy Albert —.20, Schwartz D. —.50, Vuk Ferenc —.40, N. N. —.20, Csucsay Lajos —.40, özv. Dávid Jánosné 1, N. N. —.40, Sztrohákné —.40, Mendel Izrael —.20, N. N. —.20, özv. Fülöp Ferenczné —.20, Braun L. —.50, Kató Antalné 1, Lengyel Zsigmondné 1, N. N. —.40, N. N. —.30, N. N. —.20, dr. Mayer József 2, N. N. 20, Reiterné —.40, Schott Henrik 2, N. N. —.40, Hájtájnérné 2, özv. Szeizerné 1, Hartmanné —.20, N. N. —.40, Friedman Chaim —.10, Wertheimer Mózes —.20, Károlyi-ház vendéglő 2, N. N. 2, N. N. —.20, N. N. —.20, N. N. —.20, N. N. —.40, N. N. —.20, N. N. —.30, N. N. —.30, N. N. —.40, özv. Oláh Mihályné —.20, Oravecz Jánosné 1, Dr. Biró Elemér 2, N. N. —.70, Muha Vilma —.20, N. N. 40, N. N. —.20, Sulyok Gizella 1, N. N. —.20, Ficzer János 4, N. N. —.30, Benyó Andor 2, Mertz István 5, N. N. 1, Valaki —.20, Farbeblum Dezső —.10, Literáty Elekné 1.

Nyomatott a Pázmány-sajtóban Szatmáron.

Dr. FODOR operateur
fogorvosi intézete
Deák-tér 8., Gillyén-ház.

Weisz Zoltán modern könyv-, zenemű- és papirkereskedését a Gutman-palota sarokhelyiségében, fényesen berendezve, megnyitotta!

A legolcsóbb óra és ékszer üzlet *Kepes Dávid* mű-órás és ékszerésznél, közvetlen a Színházzal szemben, nagy raktár mindennemű ékszerekben, órákban. Tajtékeműekben és látszerészi cikkekben — a legolcsóbb árak mellett. *Minden óra javítás egy évi jótállással csak 80 krajczár.*

Kölesön-könyvtár

Kazinczy utca 16. sz. alatti üzletében a magyar irodalom régi és legújabb jeles íróinak művei olcsó díj mellett kölesön vehetők. — **Cseplák Bálint.**

Keleti pályaudvar nagyszállója Budapest (Thököly-ut) a keleti (közponi) pályaudvar indulási oldalán megnyílt. Ezen szálloda a legmodernebb, a mai kor igényeinek megfelelő kényelemmel be van rendezve, villanyvilágítás, fürdők stb. Minden oldalról villamos közlekedés. Telephon, posta és táviradhivatal a házban.

Üzlet átvétel. A Néhma Lajos József kávéüzletét átvette **Benkő Sándor**, kinek előzőkenysége és szakképzettsége biztosítja a vevő közönséget. 10—12°/_o-al olcsóbban szerkeztjük be kávé szükségletünket mint bárhol.

**ŐSZI SARJU
LEGELŐ**
300 hold kiadó
a csonkási bérletünkön.
NEUSCHLOSZ TESTVÉREK
Szatmár, Deák-tér 7. sz.
Telefon szám 16.

Pályázat kántori állásra.

A nagykarolyi róm. kath. hitközség f. évi okt. 1-én megüresedő

kántori állásra

pályázatot hirdet.

A kántor javadalmazása áll 600 kor. készpénzfizetésből, 9 kath. hold szántóföldből, 500 korona stóla jövedelemből, (amely azonban a már megkezdett rendezés folytán emelkedni fog) és természetben adott lakásból (esetleg 300 K lakpénz.)

Kellően felszerelt pályázatok a róm. kath. egyházközség elnökségéhez **f. évi augusztus 1-ig** nyújtandók be.

Nagykaroly, 1908. július 1.

Az elnökség.

Német nyelvre,

zongora-tanításra, esetleg ruhavarrásra és szabásra

kerestetik egy tanítónő

nevelő-intézetbe. (Zárdába.) Folyamodványhoz csatolandó keresztlevél, esetleg oklevél és eddigi működési bizonyítványok hitelesített másolata. Hova? megmondja e lap kiadóhivatala.

!! UJ ÉPÍTÉSI MÓD !!

amely hovatovább általános elterjedést nyer, mivel teljes szoliditás mellett igen gazdaságos a Triumfhátor-géppel gyártott

üreges betontömbök

felhasználása úgy ideiglenes, mint állandó jellegű építkezéseknél a közönséges építés összes előnyeit biztosítja. — **Könnyű melegtartó, tűzbiztos és igen olcsó,** úgy, hogy már kisebb épületeknél is **nagy megtakarítás** érhető el, különösen homok és kavicsgazdag vidékeken. Szállítom az összes gépeket **cementáru-gyártási iparhoz.**

Kérjen díjmentve B. B. X. prospektust, tájékoztatót és küldjön díjmentesen próba-anyagot kavics- vagy homokanyagából

Komárom vidéki takarékpénztár áruosztálya czimén **KOMÁROM.**
Kedv. zó fizetési feltételek!   Képviselek kerestetnek!

IFJ. RUBINSZKY FERENCZ

IPARMŰVÉSZETI MŰHELYE

SZATMÁR, UJ-UTCA 3/a SZ. (SAJÁT HÁZ).

Modern háló, ebédlő, szalon vagy uri szoba berendezések, valamint leányszoba berendezések művészi kivitelben készülnek.

KIVÁNTATRA TERVEKKEL IS KESZSÉGGEL SZOLGÁLOK.

Uj tűzifa raktár!

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy több évi tapasztalásom arra az elhatározásra juttatott, hogy Szatmárnémeti város közönségének a legjobb minőségű **tűzifával** való ellátása végett

UJ TŰZIFA RAKTÁRT NYISSAK.

Kőbmétereinkint vagy **ölenkint** a legteljesebb mértéket adom, amit eddig a n. é. közönség nem igen tapasztalhatott. **Uj tűzifa raktáramban kapható I-ső és II-od rendű gyertyán-, bükk- és tölgyfa olesó árak mellett.**

Ugyiszintén vágott tűzifa is kapható. A telepsaját házamnál, István-tér 22. szám alatt, valamint a MÁV. állomásánál van. A megrendeléseket István-tér 22. sz. alatti házomhoz kérem.

Főtörökvelem oda fog irányulni, hogy a n. é. közönséget a legnagyobb megelégedésére kiszolgáljam, ugyanezért becses pártfogását kérve, maradok

mély tisztelettel

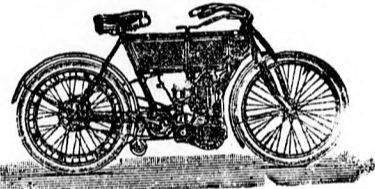
MÓNUS LAJOS tűzifakereskedő.

Megnyilt a

Hammer Ignácz

műszerész, kerékpár és varrógép-
raktár Szatmár, Batthyányi - u. 1.

Schwarz Albert-féle bolthelyiségben.

Ajánlja világhírű **Puchmotor** és **kerékpárokat**, valamint minden rendszerű **varrógépeket** kényelmes heti vagy havi részletre.

Javitó műhelyemben

kerékpár, varrógépeket és mindenféle műszereket

szakszerűen és jótállás

mellett eszközöltetek. — Kerékpár alkatrészek, **gummk, szabadonfutók** nagy választékban.

Elsőrendű porosz kő- szén és vágott tűzifa

valamint

I. rendű bükkhasábfa,
I. rendű gyertyánfa,
I. rendű cserfa,
I. rendű tölgyfa,

vastag hántott vargafa,
többféle dorongfa kapható

Fischer Herman

fakereskedőnél Szatmár,

Báthory-utca 10. sz. Telefon 122.

**Raktárak: a lakásnál, a Szentvér-
és máv. állomásnál.**

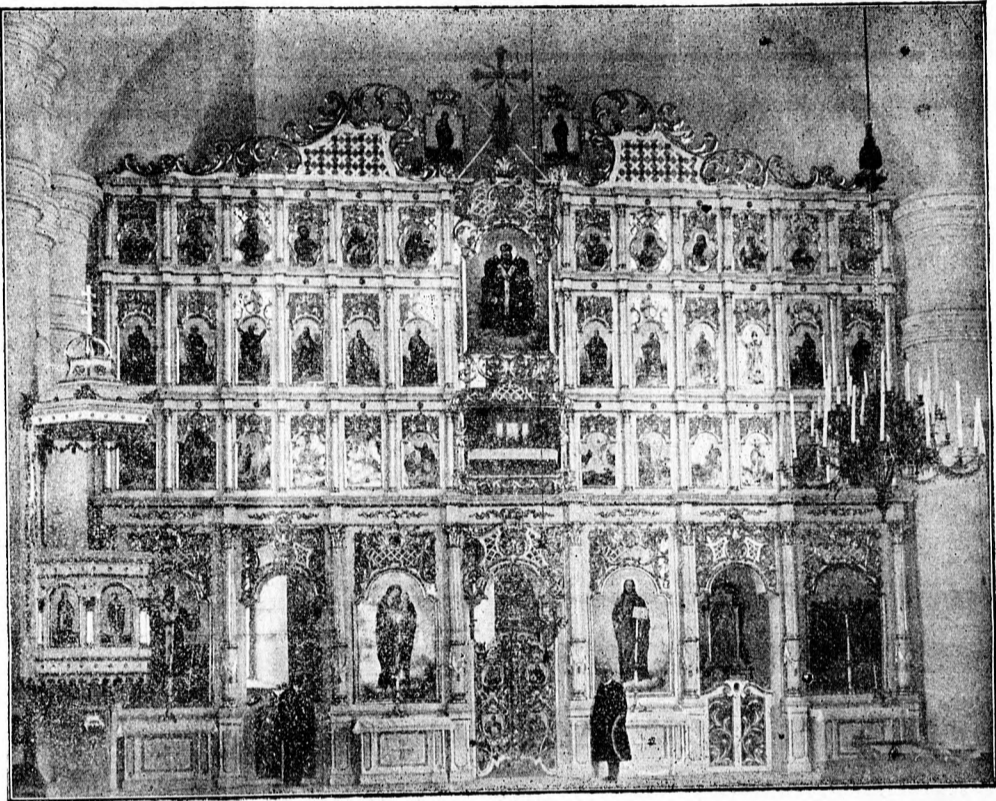
SZABÓ SÁNDOR, SZATMÁR

SZOBRA SZ, ARANYOZÓ ÉS OLTÁRÉPÍTŐ, BATHORY-UTCZA 18. SZÁM.

Elvállalom uj oltárok, szószékek, szent sírok, szent szobrok készítését kőből, fából vagy imitációból. Régi munkák felújítását mérsékelt árak mellett készítek. Uj oltárképeket hírneves festőművészek közreműködése mellett állítom elő. Műtermemben kész templom- és szabadiszek vannak raktáron. Továbbá e helyen is felhívom a főtisztelendő urak szíves figyelmét a műtermemben készletben levő stáció-dombormű képek megtekintésére. Költségvetéssel, rajzokkal díjmentesen szolgálok. Az aranyozás tiszta Katalin arannyal történik. Az ügy könnyebb elintézése céljából saját költségemen utazom bárhova.

Teljesített munkáimról

számos elismerő levél van birtokomban, úgy mint ft. Govrik János kerületi esperes, kökényesdi rk. plébános urtól, ft. Ekkel Lajos rk. lelkész urtól, ft. Damjanovich Viktor gk. esperes-lelkész urtól, ft. Köncs László rk. lelkész urtól, ft. Unger Lajos rk. lelkész urtól és ft. Damjanovich Tivadár gk. lelkész urtól, melyeknek szövegét helyszűke miatt nem ismerethetem.

Inglük József

polgári-, papi- és egyenruha-üzlete

Szatmár Deáktér. Városház-épület.

Több egyenruházati intézet szerződött szállítója.

Készít mindennemű **polgári öltönyöket, papi reverendákat**; mindennemű öltöny készítésnél a fősulyt az **elegáns szabás és finom kivitelre** fektetem, a mellett teljes kezességet vállalok szállítmányaim valódi színe és tartósságáért.

Állandó nagy raktár honi és angol gyártmányú szövetekben, Elsőrangú egyenruházati és hadi felszerelési intézet. Üzletem **nagy forgalma** által áruimat **olcsóbb ár mellett szállíthatom**, mint bármely más cég.

Átalakítások gyorsan és olcsón eszközölteinek.

Kérem ennél fogva engem becses megrendeléseivel megtisztelni-biztosítom, hogy a legcsekélyebb megrendelésnél is a legnagyobb megelégedésére fogok szolgálni.

INGLIK JÓZSEF,
szabómester.

Az alábbi elsőrangú cikkeket a bevásárlásoknál és megrendeléseknél mélyen tisztelt olvasóinknak különös figyelmébe ajánljuk.

Gárdos Ferencz könyvkötő

Szatmár, Kazinczy-utca 6. sz.

Ajánlja ujonnan és a mai kor igényeinek megfelelően berendezett

KÖNYVKÖTÉSZETÉT

a mélyen tisztelt közönség szives figyelmébe.

KOMÁN JÁNOS kőszőrüs-mester
SZATMÁRON

a Központi vámházzal szemben.

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséget, hogy

kőszőrüs műhelyemet

1907. aug. 1-étől (régi helyéről) az Iskola-köz sarkáról néhány lépéssel beljebb, a püspöki r. k. fiu elemi iskola kerthelyiségébe **helyeztem át.** Műhelyemben borotva, olló, zseb-, konyha- és asztali kések érvágó, köpülőző gépek, valamint bádagos és szabó ollók kőszőrülését jutányos árakban vállalom el.

Készítendő munkákért kívánatra házhoz küldök.

A m. t. közönség szives pártfogását kérve,
tisztelettel **KOMÁN JÁNOS.**

Hirdetések felvételnek

a kiadóhivatalban Szatmár, Iskola-köz.

Kívánatra mérték után bármilyen kivitelű cipők és oszímák is készülnek.

A ki igazán finom, kényelmes, elegáns és tartós honi gyártmányu lábbelit akar vásárolni, az bizalommal fordulhat

Vuja János

-hoz, **SZATMÁR, Deák-tér,** (Keresztes András-féle ház) akí dusan felszerelt **cipő-raktárában** csakis valódi **finom bőrből,** a már is világhírű hazai gyárakban cipőket és oszímákat **nagyon is versenyképes árak mellett** hozza forgalomba és üzletéből minden olcsóbb rendű készítményt a szokásos bőr és talp utánzatokat teljesen kiküszöbölte, és a kinek áruí csinosság dolgában is párját ritkítja

Mindenkinek saját érdeke, hogy üveg, porcellán és lámpa-árusükségletét .. Oesztreicher Tóbiás

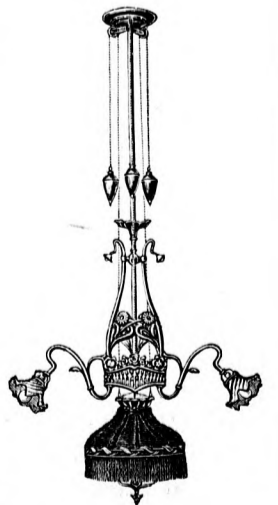
gyári nagy raktárában szerezze be **SZATMÁRON, Deák-tér 21. sz. a.,** és a nagybányai fióküzletében

Ajándék áruk: Tisztelettel tudatom, hogy a nyári idény alkalmára dusan felszerelt üveg és porcellán üzletemben az árakat tetemesen leszállítottam. — Helyszüke

miatt csak a következő tárgyak árai szolgáljon tájékozással:

Valódi karlsbadi 6 személyes étkező készlet	K 14.—től feljebb.
„ „ 6 „ teás „	K 6.—től „
„ „ 6 „ kávé „	K 5.60-tól „
„ „ 6 „ feketés „	K 5.60-tól „
„ „ „ mosdó „	K 8.—től „
„ „ teás csésze préselt 6 pár	K 1.90-től „
„ „ kávé „ 6 pár	K 1.90-től „
„ „ feketés „ 6 pár	K 1.50-től „
Csiszolt kristály üvegből különböző diszitással	Liquörös 6 K —.95-től feljebb
Vizes készlet 6 személyre K 1.70-től feljebb	Talpas üvegtál 6 tányérrával K 1.30-tól „
Boros „ 6 K 1.30-tól „	Csigaszerkezetű diszes függő lámpa 5.80-tól „

Kiházasítási berendezések és ajándék disztárgyak, dus választékban, kivételes előnyökkel kaphatók. **Villamos csillárok** nagy választékban. Házi telephon, villamos csengő és villanyvilágítási bevezetések, valamint javítások jutányosárban, pontosan eszközöltetnek. Villamoség drbjá 60 f. Mindenféle ujdonsági villamos égő kapható.

BABAKOCSIK ÉS HINTALOVAK!

Megkezdődött a nyári vásár!

Óriási választék ujdonságokból, melyek egyedül csak

a Szatmári Bazárban

Kazinczy-u. 10. sz. alatt kaphatók a leggyorsrúbbtól a legizlésebb tárgyak, u. m.: játék, díszmü, rövid, nürinbergi, aczél, tajték, üveg, porcellán és öntvény-árak, grammophonok, fonographok, lemezek és hengerek óriási választékban, mélyen leszállított árak mellett vásárolhatók

BLATNICZKY ISTVÁN

SZATMÁR, Kazinczy-utca 10. sz. alatt levő

„SZATMÁRI BAZÁR“-JÁBAN.

MÉRSEKELTEN SZABOTT ÁRAK!

Óriási választék Francia babákból.

Automobilok és 3 kerékű triciklik.

Mielőtt személy, jelzalog, vagy építési .. ..

KÖLCSÖN

iránt intézkednék, kérjen díjtalanul prospektust.

MELLER L. EGYED — BUDAPEST
IX., Lónyai-utca 7. szám. — Telefon-Interurban 46—31.

100.000 lábat tesz tönkre a szük cipő. Aki ennek ellensége, önmagának meg jó barátja, az rendelni fog izlése szerint cipőt

VALEK és RAJZ

cipész mesterek üzletében

Szatmár, Eötvös-u. 2. (Heinrich-palota.)